

RJ-Uiting 2023-7: Voorgenomen wijzigingen in de Richtlijnen als gevolg van aanpassingen in de Code corporate governance

<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>400 'Bestuursverslag'</i>
<i>Alinea's</i>	<i>4031, 4033, 4039, 4044 en 4046</i>
<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>404 'Bezoldigingsverslag en remuneratierapport'</i>
<i>Alinea's</i>	<i>101, 104, 105 en 106</i>
<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>405 'Verslag raad van commissarissen'</i>
<i>Alinea's</i>	<i>101, 104, 105a, 105c, 105f en 106</i>
<i>Hoofdstuk RJk</i>	<i>N.v.t.</i>
<i>Alinea's</i>	<i>N.v.t.</i>
<i>Status</i>	<i>Voorgenomen wijzigingen in Richtlijnen</i>
<i>Publicatiedatum RJ-Uiting</i>	<i>26 mei 2023</i>
<i>Ingangsdatum</i>	<i>1 januari 2023</i>

Inleiding

Voor wie is deze RJ-Uiting relevant

Deze RJ-Uiting is relevant voor vennootschappen die onder de reikwijdte van de Nederlandse corporate governance code vallen (hierna: Code).

Welke wijzigingen zal de RJ doorvoeren

De RJ is voornemens om in hoofdstuk 400 'Bestuursverslag', hoofdstuk 404 'Bezoldigingsverslag en remuneratierapport' en hoofdstuk 405 'Verslag raad van commissarissen' wijzigingen door te voeren als gevolg van aanpassingen in de Code. De RJ zal geen additionele bepalingen opnemen in aanvulling op deze aanpassingen in de Code.

Achtergrond en inhoud

Op 20 december 2022 heeft de Monitoring Commissie corporate governance code de geactualiseerde Code gepubliceerd. De wijzigingen zijn van toepassing voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2023.

De belangrijkste wijzigingen in de Code met betrekking tot het bestuursverslag, bezoldigingsverslag en remuneratierapport en het verslag van de raad van commissarissen zijn:

- een nadere invulling aan duurzame lange termijn waardecreatie (bpb 1.1.4) en cultuur (bpb 2.5.4). Deze best practice bepalingen zijn opgenomen in alinea 4044 van hoofdstuk 400 'Bestuursverslag'.
- het geven van een invulling aan het begrip 'beloningsverhoudingen' en op welke wijze deze berekend wordt (bpb 3.4.1, sub iv). Deze best practice bepaling (inclusief toelichting) vervangt alinea 105 van hoofdstuk 404 'Bezoldigingsverslag en remuneratierapport'.
- aanvullende toelichtingen in de verklaring inzake corporate governance op het gebied van het beleid inzake diversiteit en inclusie (bpb 2.1.6). Deze best practice bepaling is opgenomen in alinea 4046 van hoofdstuk 400 'Bestuursverslag'.

Wettelijke verankering van de Code in Besluit inhoud bestuursverslag

De Code is nog niet wettelijk verankerd in het Besluit inhoud bestuursverslag. De Minister van Economische Zaken en Klimaat heeft bij brief van 28 maart 2023 aan de Tweede Kamer te kennen gegeven dat het kabinet voornemens is om in de loop van 2023 de geactualiseerde Code wettelijk te verankeren.

Na publicatie van het betreffende besluit, zal een separate RJ-Uiting worden gepubliceerd waarmee de voorgenomen wijzigingen in de Richtlijnen effectief zullen worden.

In deze RJ-Uiting zijn de voorgenomen wijzigingen en enkele redactionele aanpassingen in de Richtlijnen opgenomen.

Wijzigingen in RJ-bundel

Wijzigingen in hoofdstuk 400 Bestuursverslag

400 BESTUURSVERSLAG

Deze Richtlijn 400 (aangepast 2023) vervangt Richtlijn 400 (aangepast 2021) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2023.

4.03 Verklaring inzake corporate governance

Wettelijke bepalingen en andere bepalingen in regelgeving en richtsnoeren

4031 Op basis van artikel 2:391 lid 5 BW kunnen bij algemene maatregel van bestuur nadere eisen worden gesteld aan de inhoud van het bestuursverslag. Deze algemene maatregelen van bestuur gelden ~~voor~~ bepaalde beursgenoteerde rechtspersonen en vennootschappen en zijn opgenomen in hoofdstuk 910.17, 910.18 en 910.19 Modellen en besluiten. Het gaat om de volgende regelingen:

- a. Besluit van 5 april 2006 tot uitvoering van artikel 10 van Richtlijn 2004/25/ EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 april 2004, zoals nadien gewijzigd (hierna het ‘Besluit artikel 10 overnamerichtlijn’).
- b. Besluit van 23 december 2004 tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de inhoud van het bestuursverslag, ~~zoals nadien gewijzigd~~ (hierna het ‘Besluit inhoud bestuursverslag’) ~~een-en-ander~~ zoals gewijzigd bij:
 - besluit van 20 maart 2009 ter uitvoering van Richtlijn 2006/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 14 juni 2006,
 - besluit van 22 december 2016 ter uitvoering van Richtlijn 2014/95/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 22 oktober 2014 tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU met betrekking tot niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen (het ‘Besluit bekendmaking diversiteitsbeleid’),
 - besluit van ~~[xxx 2023]~~29 augustus 2017 tot wijziging van het Besluit van 23 december 2004 tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de inhoud van het jaarverslag (Stb. ~~[xxx]~~747) in verband met de aanwijzing van de in ~~2016-2022~~ herziene Nederlandse corporate governance code.
- c. Besluit bekendmaking niet-financiële informatie, zoals omschreven in alinea 3011.

Aan de inhoud van het bestuursverslag ~~kan wordt~~ nadere invulling ~~worden~~ gegeven door toepassing van de Nederlandse corporate governance code van ~~8-20~~ december ~~2016-2022~~ (hierna de ‘Code corporate governance’). Deze is opgenomen in hoofdstuk 911.2 Codes en Richtsnoeren.

Aan de ~~inhoud~~invulling van het bestuursverslag kan nadere invulling worden gegeven door toepassing van de richtsnoeren van de Europese Commissie inzake niet-financiële rapportage uit 2017 (hierna de ‘Richtsnoeren Europese Commissie’). Deze zijn opgenomen in hoofdstuk 911.2 Codes en Richtsnoeren.

Vorm van de ~~V~~verklaring inzake corporate governance: vorm

4033 Volgens het Besluit inhoud bestuursverslag maken vennootschappen een verklaring inzake corporate governance openbaar: (i) als specifiek onderdeel van (of als bijlage bij) het bestuursverslag; of (ii) langs elektronische weg waardoor de verklaring rechtstreeks en permanent toegankelijk is.

Indien sprake is van openbaarmaking langs elektronische weg wordt in het bestuursverslag vermeld waar de verklaring inzake corporate governance voor het publiek elektronisch beschikbaar is. De verklaring die langs elektronische weg openbaar wordt gemaakt, wordt geacht onderdeel uit te maken van het bestuursverslag, zo volgt uit artikel 2a lid 3 Besluit inhoud bestuursverslag.

Informatie door grote beursgenoteerde onderneming over diversiteit

4039 Een grote beursgenoteerde onderneming in de zin van de artikelen 2:397 jo. 398 BW doet in de verklaring inzake corporate governance mededeling over het diversiteitsbeleid met betrekking tot de samenstelling van het bestuur en de raad van commissarissen. De vennootschap vermeldt daarbij de doelstellingen van het beleid, alsmede de wijze waarop het beleid is uitgevoerd en de resultaten daarvan in het afgelopen boekjaar. Indien de vennootschap geen diversiteitsbeleid heeft, doet zij gemotiveerd opgave van de redenen daarvoor.

Voor deze vennootschappen worden in de Richtsnoeren Europese Commissie onder meer adviezen gegeven over het opstellen van de beschrijving inzake het diversiteitsbeleid. Deze richtsnoeren zijn niet bindend en scheppen geen verplichtingen. De volgende onderwerpen worden nader gespecificeerd om in de beschrijving van het diversiteitsbeleid in aanmerking te nemen:

- a. diversiteitsaspecten: de toegepaste diversiteitscriteria en de reden voor de keuze daarvan. In het algemeen hebben deze aspecten betrekking op leeftijd, geslacht, opleidingsachtergrond en beroepservaring en, voor zover in de context van de onderneming relevant, geografische herkomst, internationale ervaring, ervaring met duurzaamheid en medezeggenschap.
- b. doelstellingen: de specifieke, zoveel mogelijk gekwantificeerde, meetbare doelen voor de relevante diversiteitsaspecten;
- c. uitvoering en resultaten:
 - het beleid inzake de planning van opvolging, selectie, benoeming en evaluatie;
 - de stand van zaken van het beleid (implementatie en resultaten);
 - indien de diversiteitsdoelstellingen niet worden gehaald, het plan om te gaan voldoen aan de doelstellingen.

[Daarnaast wordt verwezen naar alinea 4046 over de best practice bepalingen in de Code corporate governance rondom de \(aanvullende\) toelichtingen in de verklaring inzake corporate governance op het D&I beleid en de uitvoering daarvan.](#)

4.04 Mededelingen over corporate governance op grond van de Code corporate governance

Mededelingen over corporate governance uit hoofde van de Code corporate governance

4044 Het Besluit inhoud bestuursverslag verplicht vennootschappen die onderworpen zijn aan de Code corporate governance om mededeling te doen over de naleving van de principes en best practice bepalingen van de Code corporate governance ('pas-toe-of-leg-uit').

De Code corporate governance schrijft voor dat de hoofdlijnen van de corporate governance van de vennootschap elk jaar, mede aan de hand van de principes die in deze code zijn genoemd, in een afzonderlijk hoofdstuk in het bestuursverslag uiteengezet worden en dat de vennootschap daarin uitdrukkelijk aangeeft in hoeverre zij de in de Code opgenomen principes en best practice bepalingen opvolgt en zo niet, waarom en in hoeverre zij daarvan afwijkt. In plaats van in het bestuursverslag, kan deze informatie volgens de Code op de website van de vennootschap worden geplaatst.

Aanbevolen wordt, in aanvulling op de Code corporate governance, om tevens een korte samenvatting van de afwijkingen van de Code corporate governance ('leg-uit') op te nemen in het bestuursverslag, althans indien gebruik wordt gemaakt van de in alinea 4033 genoemde mogelijkheid om de verklaring inzake corporate governance langs elektronische weg openbaar te maken.

De Code corporate governance bevat tevens een aantal best practice bepalingen (hierna bpb) over de inhoud van het bestuursverslag. Over de volgende onderwerpen wordt mededeling gedaan in het bestuursverslag voor zover de betreffende best practice bepaling uit de Code corporate governance wordt toegepast:

- Duurzame ~~L~~lange termijn waardecreatie (bpb 1.1.4):
 - de visie van het bestuur op duurzame lange termijn waardecreatie en op de strategie ter realisatie daarvan, alsmede een toelichting op welke wijze in het afgelopen boekjaar daaraan is bijgedragen. Daarbij wordt tevens verslag gedaan over de ter zake daarvan geformuleerde doelstellingen, welke effecten de producten, diensten en activiteiten van de onderneming hebben gehad op mens en milieu, hoe de belangen van stakeholders daarin zijn meegewogen, welke acties in dat kader zijn genomen en de mate waarin de gestelde doelstellingen zijn behaald. Daarbij wordt zowel van de korte als de lange termijn ontwikkelingen verslag gedaan. Deze bepalingDe tweede zin is niet van toepassing indien de vennootschap rapporteert overeenkomstig de ingevolge de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) in Nederlandse wetgeving neergelegde vereisten, of daarmee vergelijkbare standaarden die op de vennootschap van toepassing zijn uit hoofde van haar beursnotering buiten Nederland.
- Cultuur en gedrag (bpb 2.5.4):
 - de cultuur binnen de onderneming en of het gewent is daar wijzigingen in aan te brengen;
 - hoe de cultuur, de onderliggende waarden en gedragingen die binnen de onderneming de wijze waarop deze worden bevorderd bijdragen aan duurzame lange termijn waardecreatie en, indien gewent is daar wijzigingen in aan te brengen, welke initiatieven worden ondernomen om deze bijdrage verder te vergroten~~ingebod in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming;~~ en
 - de werking ~~van de door het bestuur opgestelde gedragscode~~ en de naleving van deze gedragscode ~~door de vennootschap.~~
- Verantwoording over risico's en risicobeheersing (bpb 1.4.2):
 - de uitvoering van de risicobeoordeling, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's (dit betreft in ieder geval de strategische, operationele, compliance en verslaggevingsrisico's) waarvoor de vennootschap zich geplaatst ziet in relatie tot haar risicobereidheid;
 - de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen over het afgelopen boekjaar;
 - eventuele belangrijke tekortkomingen in de interne risicobeheersings- en controlesystemen die in het boekjaar zijn geconstateerd, welke eventuele significante

- wijzigingen in die systemen zijn aangebracht, welke eventuele belangrijke verbeteringen van die systemen zijn voorzien en dat deze onderwerpen besproken zijn met de auditcommissie en de raad van commissarissen; en
- de gevoeligheid van de resultaten van de vennootschap voor materiële wijzigingen in externe omstandigheden.
- Bestuursverklaring inzake risicobeheersings- en controlesystemen, going-concern en risicofactoren in relatie tot continuïteit, met een duidelijke onderbouwing, dat (bpb 1.4.3):
- het verslag in voldoende mate inzicht geeft in tekortkomingen in de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen met betrekking tot (in ieder geval)- de strategische, operationele, compliance en verslaggevingsrisico's;
 - voornoemde systemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat;
 - het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op going concern basis; en
 - in het verslag (in ieder geval) de materiële risico's-strategische, operationele, compliance en verslaggevingsrisico's en de onzekerheden zijn vermeld, voor zover die relevant zijn ter zake van de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van het verslag.
- Executive committee (indien van toepassing) (bpb 2.1.3):
- de keuze voor het werken met een executive committee;
 - de rol, taak en samenstelling van het executive committee; en
 - de wijze waarop het contact tussen de raad van commissarissen en het executive committee is vormgegeven.
- Transacties met tegenstrijdige belangen (bpb 2.7.4 en 2.7.3):
- publicatie van goedgekeurde transacties waarbij tegenstrijdige belangen van bestuurders of commissarissen spelen die van materiële betekenis zijn voor de vennootschap en/of voor de desbetreffende bestuurders of commissarissen, met vermelding van het tegenstrijdig belang en de verklaring dat bpb 2.7.3 en 2.7.4 zijn nageleefd.
- Transacties met aandeelhouders (bpb 2.7.5):
- publicatie van goedgekeurde transacties tussen de vennootschap en natuurlijke of rechtspersonen die ten minste tien procent van de aandelen in de vennootschap houden, met de verklaring dat best practice bepaling 2.7.5 is nageleefd.
- Beschermingsmaatregelen (bpb 4.2.6):
- publicatie door het bestuur van een overzicht van alle uitstaande of potentieel inzetbare beschermingsmaatregelen tegen een overname van zeggenschap over de vennootschap.

4046 In de Code corporate governance zijn best practice bepalingen opgenomen inzake ten aanzien van het beleid inzake het diversiteitsbeleid diversiteit en inclusie (D&I beleid) en de verantwoording over diversiteit daarover.

De Code corporate governance schrijft in bpb 2.1.6 voor dat in de corporate governance verklaring het D&I beleid en de uitvoering daarvan wordt toegelicht, waarbij de volgende informatie wordt opgenomen:

- i. de doelen van het D&I beleid;
- ii het plan om de doelen van het D&I beleid te bereiken;
- iii de resultaten van het D&I beleid in het afgelopen boekjaar en - waar relevant en mogelijk - inzicht in instroom, doorstroom en retentie van werknemers; en
- iv de samenstelling wat betreft geslacht van het bestuur, de raad van commissarissen, het

executive committee (indien aanwezig) en de subtop aan het einde van het afgelopen boekjaar.

Indien één of meer doelen voor de samenstelling van het bestuur, ~~en~~ de raad van commissarissen, het executive committee (indien aanwezig) en/of de subtop niet worden bereikt, afwijkt van de doelstellingen van het diversiteitsbeleid van de vennootschap wordt, in de verklaring corporate governance ~~wordt~~ toegelicht wat de redenen hiervoor zijn en stand van zaken is, welke maatregelen worden genomen om de nagestreefde situatiedoelen wel te bereiken en op welke termijn.

Wijzigingen in hoofdstuk 404 Bezoldigingsverslag en remuneratierapport

404 BEZOLDIGINGSVERSLAG EN REMUNERATIERAPPORT

Deze Richtlijn 404 (2023) is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2023.

404.1 Algemeen

Inleiding

101 Dit hoofdstuk geeft voorschriften voor het ‘bezoldigingsverslag’ zoals bedoeld in artikel 2:135b BW. Ook bevat dit hoofdstuk voorschriften voor het rapport waarmee de raad van commissarissen volgens de Code corporate governance (hierna ook: 'Code'), zoals gepubliceerd op ~~820~~ december ~~2016~~2022, verantwoording aflegt over de uitvoering van het beloningsbeleid (hierna: 'remuneratierapport').

Remuneratierapport

104 Volgens de Code legt de raad van commissarissen in een remuneratierapport op een inzichtelijke wijze verantwoording af over de uitvoering van het beloningsbeleid en wordt het remuneratierapport geplaatst op de website van de vennootschap (principe 3.4). In de toelichting op de Code staat dat de wettelijke eisen aan het remuneratierapport zijn neergelegd in de artikelen 2:383c tot en met 2:383e BW. In bpb 3.4.1 staat in aanvulling hierop het volgende:

- De remuneratiecommissie bereidt het remuneratierapport voor. In dit rapport wordt, naast hetgeen de wet vereist, op inzichtelijke wijze in ieder geval verslag gedaan:
- i. van de wijze waarop het beloningsbeleid in het afgelopen boekjaar in praktijk is gebracht; Hieraan zou mede invulling kunnen worden gegeven door het opnemen van:
 - een beschrijving van de structuur en de resultaten van het beloningsbeleid, een en ander voor zover al niet vermeld op grond van art. 2:391 lid 2 BW;
 - een beschrijving van de omvang van eventuele discretionaire bevoegdheden alsmede een beschrijving van de wijze waarop daarvan al dan niet gebruik is gemaakt;
 - de redenen van het gebruik van de wettelijke aanpassings- of terugvorderingsbevoegdheid alsmede een beschrijving van de financiële effecten daarvan;
 - een toelichting op de hoogte van variabele beloningen op basis van prestatie maatstaven.
 - ii. van de wijze waarop de uitvoering van het beloningsbeleid bijdraagt aan duurzame lange termijn waardecreatie;
 - iii. van de wijze waarop dat scenarioanalyses in overweging zijn genomen;
 - iv. van de beloningsverhoudingen binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en indien van toepassing de wijzigingen in deze verhoudingen ten opzichte van ten minste vijf voorgaande boekjaar-boekjaren (zie ook alinea 105 en 106 hierna);
 - v. indien een bestuurder een variabele beloning ontvangt, van de wijze waarop deze beloning bijdraagt aan duurzame lange termijn waardecreatie, de vooraf vastgestelde en meetbare prestatiecriteria waarvan de variabele beloning afhankelijk is gesteld en de relatie tussen de beloning en de prestatie; en

- vi. indien een (voormalig) bestuurder een ontslagvergoeding ontvangt, van de reden voor deze vergoeding. Overwogen kan worden om een beschrijving van de afvloeiingsregeling op te nemen.

Beloningsverhoudingen

105 Zoals vermeld in alinea 104, vereist bpb 3.4.1 sub iv van de Code dat de Raad van Commissarissen verslag doet van de beloningsverhoudingen binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming ~~en de wijzigingen daarin ten opzichte van het voorgaande boekjaar. Volgens de toelichting op de Code gaat het hierbij om de verhouding tussen de beloning van de bestuurders en een door de vennootschap vast te stellen representatieve referentiegroep. De Code geeft geen verdere toelichting, uitwerking of handvatten voor de bepaling van deze beloningsverhoudingen. Om deze reden worden in deze alinea en in alinea 106 relevante aandachtspunten gegeven voor het verschaffen van toelichting op de beloningsverhoudingen binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Een van de manieren waarop de vennootschap toelichting kan geven op de beloningsverhoudingen, is het vermelden van de verhouding tussen de beloning van de hoogst betaalde bestuurders en de beloning van de overige werknemers. In de praktijk wordt dit ook wel aangeduid met de term 'pay ratio'.~~

Bij het bepalen en toelichten van de pay ratio zijn de volgende aandachtspunten relevant:

a. — ~~Referentiegroep bestuurders, m.a.w. welke bestuurders betrokken worden in de berekening van de pay ratio. Dit betreft bijvoorbeeld de hoogst betaalde bestuurder of de bestuurders als groep. Onder bestuurders wordt in elk geval verstaan de statutair bestuurders van de vennootschap waarop het verslag van de Raad van Commissarissen betrekking heeft. Indien een one-tier board is ingesteld, ligt het voor de hand alleen de uitvoerende bestuurders daarvan in de berekening mee te nemen.~~

b. — ~~Representatieve referentiegroep, m.a.w. welke medewerkers deel uit maken van de referentiegroep. Dit is onder meer afhankelijk van:~~

1. — ~~de regio's waarin de vennootschap actief is: alle medewerkers van de vennootschap (nationaal én internationaal) of alleen medewerkers werkzaam in Nederland? Het is mogelijk een ratio voor de gehele groep te vermelden en daarnaast afzonderlijke ratio's voor elk van de belangrijkste regio's waarin de vennootschap actief is.~~

2. — ~~belangen in andere vennootschappen: in hoeverre houdt de vennootschap rekening met medewerkers en de bijbehorende beloningsgegevens ten aanzien van (i) in het boekjaar nieuw verworven of afgestoten deelnemingen of (ii) joint ventures.~~

3. — ~~de aard van het dienstverband: alle medewerkers (inclusief tijdelijke en/of ingehuurd krachten) in de berekening betrekken of alleen medewerkers met een dienstverband (parttime en/of full time).~~

c. — ~~Bepaling beloning bestuurders en referentiegroep, m.a.w. welke beloningselementen in de bepaling van de pay ratio worden meegenomen. Te denken valt hierbij aan de componenten zoals genoemd in bijlage 3 van Richtlijn 271, zowel voor bestuurders als de referentiegroep.~~

d. — ~~Bepaling beloning referentiegroep, m.a.w. op welke wijze de beloning van de referentiegroep wordt bepaald. Dit kan bijvoorbeeld op basis van de gemiddelde beloning dan wel van de mediaan. Waar mogelijk kan de vennootschap aansluiting zoeken bij gegevens die reeds in de jaarrekening en het bestuursverslag zijn opgenomen.~~

e. — ~~Peildatum of peilperiode, m.a.w. de peildatum of peilperiode die de vennootschap hanteert bij het berekenen van de pay ratio: bijvoorbeeld per halverwege het boekjaar of per einde van het boekjaar dan wel een peilperiode, bijvoorbeeld het gehele boekjaar. Als bestuurders tussentijds zijn vertrokken dan wel nieuw zijn aangetreden, overweegt de vennootschap om de pay ratio te bepalen van zowel de vertrokken als nieuw aangetreden~~

~~bestuurders en wordt overwogen in hoeverre de beloningen van deze bestuurders worden herrekend naar een heel jaar (denk hierbij ook aan eventueel toegekende vertrekvergoedingen en andere materiële eenmalige vergoedingen). Verder wordt aangegeven in hoeverre rekening is gehouden met vertrokken en/of nieuwe medewerkers in het boekjaar.~~

~~De door de vennootschap gemaakte keuzes zullen onder meer afhankelijk zijn van de wijze waarop de vennootschap is georganiseerd, de internationale spreiding, eventuele belemmeringen uit hoofde van (privacy) wetgeving en wat gebruikelijk is in de eigen sector.~~

~~**Wanneer de vennootschap de beloningsverhoudingen zoals bedoeld in bpb 3.4.1 sub iv van de Code heeft opgenomen, dient te worden toegelicht welke berekeningswijze is toegepast en welke keuzes bij de berekening in onderscheiden gevallen zijn gemaakt.**~~

~~Teneinde consistentie en vergelijkbaarheid verder zo goed mogelijk te waarborgen, verdient het aanbeveling om alleen wegens gegronde, in de toelichting te vermelden redenen, de berekeningswijze van de beloningsverhoudingen aan te passen. In een dergelijk geval past de vennootschap de vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar dienovereenkomstig aan.~~

~~Volgens de toelichting op de Code wordt onder beloningsverhoudingen het volgende verstaan: de verhouding tussen (i) de totale jaarlijkse beloning van de CEO en (ii) de gemiddelde jaarlijkse beloning van de werknemers van de vennootschap en de~~

~~groepsmaatschappijen waarvan de vennootschap de financiële gegevens consolideert, waarbij:~~

~~i. de totale jaarlijkse beloning van de CEO alle beloningscomponenten omvat (zoals vaste beloning, variabele beloning in cash (bonus), het op aandelen gebaseerde deel van de beloning, sociale premies, pensioen, onkostenvergoeding, et cetera), zoals opgenomen in de (geconsolideerde) jaarrekening;~~

~~ii. de gemiddelde jaarlijkse beloning van de werknemers wordt vastgesteld door de totale loonkosten in het boekjaar (zoals opgenomen in de (geconsolideerde) jaarrekening) te delen door het gemiddeld aantal FTE gedurende het boekjaar; en~~

~~iii. de waarde van het op aandelen gebaseerde deel van de beloning wordt bepaald op het moment van toekenning in lijn met de daarop toepasselijke voorschriften onder de toegepaste verslaggevingsvoorschriften.~~

~~Naast de informatie die ten minste mag worden verwacht op basis van de voormelde invulling van het begrip beloningsverhoudingen als bedoeld in best practice bepaling 3.4.1 onderdeel iv, kan aanvullende informatie worden verstrekt. Bijvoorbeeld de beloningsverhoudingen voor andere bestuurders (naast de CEO), de beloningsverhoudingen uitgesplitst naar de belangrijkste regio's waar de vennootschap actief is en/of de beloningsverhoudingen voor bepaalde referentiegroepen van werknemers.~~

106 Op basis van bpb 3.4.1 sub iv vereist de Code voorts een toelichting met betrekking tot wijzigingen in de beloningsverhoudingen ten opzichte van ~~ten minste vijf~~ ten minste vijf voorgaande ~~boekjaar~~ boekjaren. ~~In aanvulling op de Code, wordt aanbevolen~~ Aanbevolen wordt de redenen daartoe nader toe te lichten.

Wijzigingen in hoofdstuk 405 Verslag raad van commissarissen

405 VERSLAG VAN RAAD VAN COMMISSARISSEN

Deze Richtlijn 405 (aangepast 2023) vervangt Richtlijn 405 (aangepast 2019) is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2023.

405.1 Algemeen

Inleiding

101 Volgens de Code corporate governance, zoals gepubliceerd op ~~8-20~~ december ~~2016-2022~~ (hierna ook: 'Code'), legt de raad van commissarissen in een verslag verantwoording af over het uitgeoefende toezicht. Volgens de Code maakt dit verslag van de raad van commissarissen (hierna: 'verslag') deel uit van de jaarstukken van de vennootschap. De bepalingen van de Code zijn van toepassing voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017.

Daar waar de Code specifieke terminologie gebruikt is dit overgenomen in dit hoofdstuk.

Toepassingsgebied

104 De bepalingen van de Code zijn van toepassing op:

- i. alle vennootschappen met statutaire zetel in Nederland waarvan de aandelen of certificaten van aandelen zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt of een daarmee vergelijkbaar systeem; en
- ii. alle grote vennootschappen met statutaire zetel in Nederland (> € 500 miljoen balanswaarde) waarvan de aandelen of certificaten zijn toegelaten tot de handel op een multilaterale handelsfaciliteit of een daarmee vergelijkbaar systeem.

Voor de in de Code opgenomen best practice bepalingen ('bpb') inzake het bestuursverslag wordt verwezen naar alinea 4044 van hoofdstuk 400 Bestuursverslag.

Alinea's ~~105 tot en met 106~~ ~~gaangaat~~ in op de inhoud van het verslag van de raad van commissarissen en bevatten daartoe een ~~weergaveopsumming~~ van de relevante best practice bepalingen ('bpb') uit de Code. Voor de exacte tekst en nadere toelichting daarop wordt verwezen naar de Code.

Bepalingen Code corporate governance

105a Het verslag bevat een verantwoording over de wijze waarop de raad van commissarissen betrokken was bij de totstandkoming en toezicht houdt op de uitvoering van de strategie (bpb 1.1.3).

Hieraan zou mede invulling kunnen worden gegeven door het opnemen van:

- een beschrijving van het proces dat is gevolgd, de argumentatie van de raad van commissarissen over de door het bestuur opgestelde strategie ~~ter realisatie van duurzame lange termijn waardecreatie~~ en de opvolging daarvan.

105c Het verslag bevat van elke commissaris een opgave van: i. geslacht ~~of naar de wens van de persoon genderidentiteit~~; ii. leeftijd; iii. nationaliteit; iv. ~~h~~Hoofdfunctie ~~(indien aanwezig)~~; v. nevenfuncties voor zover deze relevant zijn voor de vervulling van de taak als commissaris; vi. tijdstip van eerste benoeming; en vii. de lopende termijn waarvoor de commissaris is benoemd (bpb 2.1.2). Hierbij wordt tevens benoemd welke commissaris financieel expert is in de zin van art. 39, lid 1, Richtlijn 2014/56/EU.

105f Het verslag bevat:

- i. op welke wijze de evaluatie van de raad van commissarissen, de afzonderlijke commissies en de individuele commissarissen heeft plaatsgevonden;
- ii. op welke wijze de evaluatie van het bestuur en de individuele bestuurders heeft plaatsgevonden; ~~en~~

iii. de belangrijkste bevindingen en conclusies van de evaluaties; en

iv. wat is of wordt gedaan met de conclusies van de evaluaties (bpb 2.2.8).

Hieraan zou mede invulling kunnen worden gegeven door het opnemen van:

- een beschrijving van de aanpak, de frequentie en het proces van de evaluatie (en in hoeverre hier externe partijen bij betrokken waren);
- en beschrijving van de belangrijkste bevindingen en conclusies van de evaluatie alsmede een beschrijving van de (voor)genomen maatregelen;
- een beschrijving op welke wijze wordt omgegaan met eventuele leemtes qua kennis en vaardigheden binnen de raad van commissarissen en het bestuur, mede in het licht van de bestaande profielschetsen en een competentiematrix indien en voor zover deze door de onderneming is opgesteld.

106 Volgens de Code leggen niet-uitvoerende bestuurders, indien sprake is van een one-tier bestuursstructuur, verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in het afgelopen boekjaar. Zij doen dit op de wijze zoals in alinea 105 tot en met 105i is vermeld voor het verslag van de raad van commissarissen (bpb 5.1.5). Uit de toelichting ~~op de Code bij bpb 5.1.5~~ volgt dat deze verantwoording deel kan uitmaken van het bestuursverslag of in een afzonderlijk verslag kan worden opgenomen dat bij of met de jaarstukken wordt gepubliceerd. In aanvulling op de Code wordt aanbevolen dat de niet-uitvoerende bestuurders verantwoording afleggen in een afzonderlijk (onderdeel van het) verslag. De aandachtspunten zoals genoemd in alinea 105 tot en met 105i zijn van overeenkomstige toepassing.